

La cervesa serpenteja al llarg de quilòmetres de tubs lluents de la fàbrica Dammm del Prat de Llobregat (Baix Llobregat), una planta de fabricació dotada de la tecnologia més avançada: des d'una màquina que envasa 750 barrils l'hora fins a tubs de fermentació amb una capacitat de 150.000 litres, màquines que omplen les caixes, altres que les embalen... Ningú no toca res. Només entre aquesta fàbrica i la de Santa Coloma de Gramenet (Barcelonès) s'envasen diàriament 3,5 milions d'ampolles i llaunes. Cent vint-i-cinc anys se-

França, altres, com Kuentzmann, arribaren fins a la costa mediterrània occidental. August s'establí amb la seva muller Melanie a Barcelona, una ciutat que llavors es trobava en plena expansió industrial. I un cop allà, va dedicar-se a allò que més l'apassionava: fer cervesa.

Primer va ser l'Strasbourger...

Amb un soci capitalista, Kuentzmann creà l'empresa Camps i Kuentzmann, amb fàbrica al Poble Nou. Poc temps més tard, va obrir la Cambrinus, una de les primeres grans cerveseries de Barce-

Elixir de mestres cervesers

Des de la Mesopotàmia de l'any 4000 abans de Crist, la cervesa ha anat deixant el seu rastre escumós per Egipte, Grècia i Roma. A l'edat mitjana era elaborada per monjos i aquests van ser substituïts després per mestres cervesers, en mans dels quals l'elaboració del líquid daurat va aconseguir conjugar art, ofici i ciència. August Kuentzmann Dammm fou un d'aquests mestres.

paren aquests centres altament tecnificats de la primera fàbrica al Poble Nou de Barcelona, inaugurada l'any 1872 per August Kuentzmann Dammm.

El fundador de Dammm nasqué al poblet alsacià de Sélestat, a uns 50 quilòmetres al sud d'Estrasburg, en una de les famílies més expertes d'Alsàcia en l'art d'elaborar cervesa. Amb l'esclat de la guerra francoprussiana (1870-71), que comportà l'ocupació d'Alsàcia i Lorena per part de les tropes germàniques, August Kuentzmann Dammm es va veure obligat a exiliar-se. Mentre el destí de molts era

lona, on servia amb gran acceptació la cervesa Strasbourger. L'empenta empresarial del senyor Kuentzmann era impressionant, i l'any 1876 ja s'establí pel seu compte i obrí una fàbrica de cervesa al carrer Viladomat que, alhora, era una cerveseria. Fou el primer establiment d'aquestes característiques a l'Eixample barceloní i l'embrió de cerveses Dammm.

A la mort de Kuentzmann, el seu cosí Joseph Dammm, també exiliat a la capital catalana i expert mestre cerveser, es féu càrrec de l'empresa amb l'ajuda d'Adolf Leinbacher. Amb ell, s'inicià l'elaboració i producció de la cervesa Bock, la negra. Mort el seu soci, Joseph Dammm constituí la societat Dammm i Companyia el 1888, que s'especialitzà en la producció de cervesa Pilsen (suau), la primera que aconseguí premis internacionals. El 1908, foren els tres fills de Joseph Dammm els que prengueren les regnes del negoci familiar, un cop mort el pare. L'empresa passà a nomenar-se Fills de J. Dammm, però escassament dos anys més tard, gràcies a un acord amb les empreses d'Enric Cammany i Joan Musolas, nasqué definitivament la Societat Anònima Dammm.

...I, finalment, l'Estrella Dorada. L'any en què esclatà la Primera Guerra

UNA ESTRELLA QUE PERDURA. L'estrella de cinc puntes que encara avui identifica Damm i les seves cerveses apareixia ja a principis del segle XX com a marca registrada, tal i com demostra l'etiqueta de la pàgina anterior. A sota d'aquestes línies es pot observar la secció d'envasat de la fàbrica que Joseph Damm tenia al carrer Urgell de Barcelona. En aquella època, els taps de les ampolles eren encara de suro com els de cava.

Mundial, el 1914, la SA Damm afegí un nou tipus de cervesa als altres tres que ja produïa (Vienna, Pilsen i Munich): la Dorada, i al final del 1921 va treure al mercat un tipus especial de cervesa Pilsen, anomenada Estrella Dorada, la varietat més famosa de la casa. La trajectòria de l'empresa era fulgurant. L'any 1935 la seva producció superava els 157.000 hectolitres, es comercialitzava arreu de l'estat espanyol i s'exportava un 6% de la producció a l'estranger.

Amb la Guerra Civil arribaren els temps difícils, la SA Damm es col·lectivitzà i passà a anomenar-se Cervezas Damm. Funcionà durant tot el conflicte bèl·lic i va reprendre l'anterior nom després de la guerra, quan va tornar a tenir estatus d'empresa privada, però les complicacions no minvaren. Les dificultats de subministrament de matèries primeres, les restriccions elèctriques, la baixada de poder adquisitiu de la població i la impossibilitat de renovar equipament i maquinària van fer que els nivells de producció del 1935 no es recuperessin fins a disset anys més tard.

Foren anys complicats, però els responsables de la companyia van esforçar-se al màxim per preservar la qualitat del seu producte, i l'any 1943 el reconeixement als seus esforços va arribar amb un pavelló a la Fira Internacional de Mostres de Barcelona. Tres anys després, inaugura ven una nova fàbrica a València.

La cervesa guanya adeptes. Entre els anys cinquanta i seixanta, el consum de cervesa a l'estat espanyol no va parar de créixer, en part, gràcies a l'augment del turisme. En aquesta època, Damm amplià el seu mercat amb la creació del Grup Damm, una sèrie d'empreses participades establertes en diferents zones de l'estat. Després de l'èxit de l'Estrella Dorada, Damm s'atreví el 1955 amb la Voll-Damm, una cervesa amb un contingut alcohòlic superior al 7%. La comercialització de l'ampolla de litre, la famosa Xibeca, també guanyà molts adeptes.

El consum de cervesa continuà incrementant-se durant la dècada dels setanta. La presència de marques espanyoles i estrangeres era cada cop més forta, però Damm sabé plantar cara i aprofità per modernitzar els seus sistemes de produc-

ció i distribució. El 1983, Espanya es convertí en l'estat mediterrani on més cervesa es consumia per habitant i any. Dos anys més tard, la producció de Damm superava els 2.395.000 hectolitres, sense comptar la producció de les companyies participades –El Turia, Cerveceras Asociadas, La Alhambra, La Estrella de Levante, La Estrella de África i Balear de Cervezas–, que van fer pujar la xifra a més de 4.300.000 hectolitres.

Damm avui. Des de la fi dels vuitanta, Damm es dedicà a absorbir empreses participades i durant la segona meitat dels noranta la companyia es diversificà amb inversions en sectors com l'aigua mineral, les explotacions energètiques i la logística. Una estratègia que continua vigent avui en dia. És prou coneguda la pugna que ha mantingut Damm per fer-se amb el control de Solán de Cabras. Una operació que no ha arribat a bon port, però que no ha desanimat els responsables de Damm per continuar diversificant esforços. En aquest sentit, s'interpreta la compra, el passat estiu, del 70% de la valenciana Font Salem, envasadora de refrescos i aigües.

Des del 1970, Damm ha quadruplicat les xifres de producció i l'objectiu és continuar creixent. Avui el grup Damm consta d'una xarxa de companyies i plantes de distribució que s'estén per tot l'estat. En l'àmbit internacional, Damm està present en més de 40 països i la facturació del grup assolí l'any passat els 53.444 milions de pessetes –un 88% prové de la venda de cervesa i la resta, de la venda d'aigua mineral–. En comparació amb l'exercici anterior, la xifra de negoci va créixer el 2000 un 19%.

Damm ha celebrat el seu 125è aniversari amb una nova cervesa en memòria del seu fundador, la A. K. Damm, i amb un llibre que recull la seva història: *SA Damm. Mestres Cervezers des de 1876*, escrit per l'historiador Francesc Cabana. "Les lliçons d'una llarga història poden ser molt profitoses pel futur", diu Cabana al llibre. A Damm ho saben bé, després de l'experiència que donen 125 anys amarats d'una tradició que ha impregnat cada barril, cada ampolla i cada llauna.

Josep M. Calvet